

Mans piedzīvojums LMF prakses darbā

Marlēna Ramanis

Pavasara sākumā es skatījos uz Facebook un redzēju izsludinājumu Latviešu Medicīnas Fonda stipendijai. Tajā laikā es zināju, ka man gribās studēt medicīnu bet nebiju droša, ja medicīna bija man domāta dēļ tam, ka man pietrūka pieredzes strādājot tajā amatā. Līdz ar to, es arī nupat absolvēju vidusskolu un rudenī tikai iesākšu studēt bakalauru grādus molekulārā bioloģijā un bioķīmijā. Sākumā, mans plāns bija pastrādāt Garezera latviešu nometnē pa vasaru, jo es absolvēju Garezera Vasaras Vidusskolu iepriekšējā vasarā. Tomēr es pieteicos šai stipendijai, jo aptvēru, ka pastrādāt Latvijā Stradiņa slimnīcā būtu papildinošāks piedzīvojums. Arī zināju, ka šī būtu brīnišķīga iespēja iegūt klīnisko pieredzi un redzēt, ja man iepatiktos strādāt klīniskā vidē nākotnē. Man ļoti interesē kļūt par anesteziologu un varu viegli teikt, ka šī pieredze iedrošināja manas velmes kļūt par ārstu nākotnē.

Es strādāju ar Profesoru Daini Krieviņu un Dakteri Santu Dauksti asinsvadu ķirurģijas nodaļā. Tur es palīdzēju ar Bayer klīnisko pētījumu, kur es mēriju asins spiedienus pacientiem un vadīju datus datorā. Pētījuma mērķis bija saprast, ja cita Riveroxibana deva pēc asinsvada revaskularizācijas operācijas palīdzētu pacienta asins spiedienam. Vairums pacienti bija vecāki par 65 gadiem, jo veciem ļaudīm ir lielāka iespēja asinsvada aizvēršanai kājās dēļ tam, ka asinsvadi ir novecojušies un/vai palikuši vājāki no smēķēšanas. Es mēriju potītes brachiālo indeksu (ABI vai ankle brachial index) un spiedienus abās rokās. Bija ļoti interesanti analizēt kā spiedieni atšķiras starp kājai, kur bija revaskularizācijas operācija un otrai kājai, kur nebija operācija. Dažreiz otrai kājai bija augstāks spiediens, jo tur nebija asinsvadi, kas bija aiztaisījušies un citreiz otrai kājai bija zemāks spiediens, jo tur atrodas asinsvads kas bija aiztaisījies un nebija veikta revaskularizācijas operācija. Man ļoti patika šī pieredze, jo es jutos, ka man bija ļoti svarīgs darbs un varēju patiešām trenēties un mācīties no īstās dzīves. Es ieguvu zināšanas slimnīcas uzņemšanā un klīnisko pētījuma izpildīšanā. Šīs zināšanas ir svarīgas jebkurā medicīnas amatā, jo ārstam jāzina kā pieklājīgi un pareizi ieklausīties un runāt ar pacientiem, kā arī jāsaprot kā piedalīties klīniskos pētījumos tamdēļ, ka visus modernos medikamentus ir kārtīgi jāizpēta pirms publiskas lietošanas. Šīs zināšanas ir ļoti grūti iegūt skolā, jo skolēni parasti nepiedalās šādās prakses lietās.

Vēl cita lieta, ko nevarētu iegūt skolā, ir pieredzi operācijās. Profesors Krieviņš un Dr. Daukste bija ļoti atsaucīgi uz maniem vēlējumiem noskatīties operācijas un paēnot anesteziologus prakses darba laikā. Man iznāca daudz dienu, kad varēju novērot ļoti interesantas operācijas piemēram sirds operācijas un asinsvada revaskularizācijas operācijas. Tās bija ļoti iespaidīgas un iedrošināja manus priekšstatus par anesteziologu darbu. Anesteziologiem ir ļoti svarīgs darbs operācijas laikā, kas ir iedrošināt pacienta drošību. Tieši sirds operācijās šis ir ļoti svarīgi un prasa lielu specialitāti tajā amatā. Šis piedzīvojums nāca kā liels pārsteigums, jo es nedomāju, ka man būtu iespējas noskatīties operācijas līdz kamēr studētu medicīnas skolā. Man nāca liels prieks, kad man uzticējās skatīties tās operācijas un mācīties no anesteziologiem un ķirurgiem. Operācijas laikā, man anesteziologi izstāstīja tieši, ko viņi darīja un kāpēc. Piemērs bija pirmā sirds

operācija, ko noskatījos. Anesteziologs man izstāstīja, kā iemidzina pacientu ar gāzi un medikamentiem un kā jāventilē pacientu pirms pāriet elpošana uz automātisko intubāciju. Operācijas laikā mums nāca asins analīzes un ik pa laikam bija jāpielāgo medikamentus, lai vielas un molekūli asinīs būtu stabilā stāvoklī. Es jutos, ka es paspēju daudz no šī iemācīties, jo Amerikā nav iespējas manā vecumā un pieredzes līmenī izbaudīt šādus ķirurģiskus darbus un tik personīgi no dakteriem jautāt specifiskus jautājumus un mācīties no viņiem. Man šīs ķirurģijas bija spilgtākās atmiņas prakses darbā, jo es tik daudz jaunas un interesantas zināšanas no tām ieguvu.

Vēl viena lieta, ko padarīju praksē bija klīnisko rakstu tulkošana no latviešu uz angļu valodu. Process bija ļoti informatīvs, jo es biju pirmā, ārpus autoriem, kura izlasīja šos rakstus un daudz no tiem gūt zināšanas. Šie ir Latvijas visjaunākie medicīnas publicējumi un man bija iespēja piedalīties to veidošanā. Pirmais raksts, ko palīdzēju pārtulkot bija par mehānisko trombektomijas lietošanu pacientos ar cerebrālo infarkciju aiz mugures cirkulācijas zonā un arteriālās oklūzijās. Otrs raksts, ko pārtulkoju bija, par tomogrāfisko aneirismu ārstēšanu. Abus rakstus publicēja ļoti pazīstami un labi Latvijas ārsti, ieskaitot profesoru Daini Krieviņu. Es ļoti novērtēju šo iespēju palīdzēt ar šiem rakstiem un no tik labiem ārstiem mācīties. Tulkošana arī man deva pieredzi zinātnisko rakstu darbu veidošanā. Sākumā, man tas process bija nepazīstams, bet strādājot ar šiem rakstu darbiem, es iemācījos kā top zinātniskie raksti.

Kopumā šajā prakses darbā es saskaros ar vairākām medicīnas nozarēm, par ko esmu ļoti pateicīga un laimīga. Latvijā zināju, ka varēšu iegūt lielāku pieredzi nekā Amerikā, jo ir citi likumi par praktikantiem un ko viņi drīkst un nedrīkst- tomēr, nesagaidīju tik svarīgu un interesantu darbu, kā vasaras praksi. Šī pieredze ir mani ietekmējusi ļoti labā veidā dēļ tam, ka es tagad esmu vēl dziļāk ieinteresējusies studēt medicīnu un kļūt par anesteziologu. Agrāk mani priekšstati par medicīnu bija tikai vērsti akadēmiskā veidā bet tagad labāk saprotu, ka medicīna ir par cilvēka labklājību un izveseļošanas- ne tikai par zināšanām. Šis darbs man iedeva iespēju to aptvert un mainīja manu iemeslu kāpēc gribu studēt medicīnu. Es gribēju mācīties medicīnu, jo man ļoti interesēja zināšana un pētīšana. Tomēr redzēt un runāt ar pacientiem un būt daļa no viņa izveseļošanas procesa man deva tik lielu prieku, ka es tagad droši iešu studēt medicīnu un mēģināšu kļūt par ļoti labu ārstu cilvēku dēļ- ne tikai zinātnes dēļ.

Šoruden es studēšu pirmo gadu University of Redlands Kalifornijā. Es jutos ļoti iedvesmota studēt un nopelnīt labas atzīmes, lai tiktu medicīnas skolā pēc četriem gadiem. Esmu ieguvusi daudz pieredzi, zināšanas, un paziņas prakses laikā un tās man ļoti labi noderēs dabūt darbu nākotnē un cerams nokļūt labā medicīnas skolā. Liels paldies LMF, par šo lielisko iespēju. Es mudīnu jebkuram, kam interesē medicīna pieteikties šim darbam. Šī ir laba iespēja iedziļināties medicīnā un saprast kā praktiski viss notiek medicīnā- varbūt arī sanāks kādu nākotnes dakteri iedvesmot uz studijām.

